T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/282
KARAR NO : 2021/304
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Irak vatandaşı olup, mülteci sıfatıyla Türkiye'de bulunan davacının ülkesinde geçerli bir evliliğe sahip anne baba üzerine kayıt ettirilen çocuğu ile arasında soybağı kurulması istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Z.F.R.A.
Vekili : Av. H.T.
Davalı : Yozgat Valiliği (Göç İdaresi Genel Müdürlüğü)
Vekili : Av. H.K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; müvekkilinin Irak Devleti vatandaşı olup, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne yasal yollarla iltica ettiğini, kendi ülkesinde evlilik dışı bir çocuk dünyaya getirdiğini, ancak müvekkilin ülkesinin kanunlarına göre evlilik dışı çocuk ile anne arasında soybağının kurulması mümkün olmadığından çocuğunun geçerli bir evliliğe sahip anne baba üzerine kayıt ettirildiğini, Türkiye'ye girişten sonra da Yozgat İl Göç İdaresi tarafından mülteci kaydının geldiği ülke ve pasaport kayıtları esas alınarak çocuğun kayıtlardaki gerçek annesi olmayan anne üzerine kayıt edildiğini, bu nedenlerle DNA incelemesi yapılarak, müvekkili ile çocuğu arasında soybağının tespiti ve kurulmasına karar verilmesini talep ederek adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Yozgat 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 28/05/2019 tarihli ve E.2018/201, K.2019/397 sayılı dosyada** *"Davacı Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı olmayıp Irak Vatandaşı olup, talebin ise Şehir Hastanesi tarafından idari bir işlem sonucunda verilen doğuma ilişkin belgenin değiştirilmesi ile göç idaresi kayıtlarında gerekli düzeltmenin yapılması olup nüfus kaydına dayanmamaktadır. Davacının düzeltilmesini talep ettiği husus idari işlem niteliğindedir. Bu nedenle davacı talebinin idari bir görev olduğu gözetilerek dava dilekçesinin görev yönünden reddine"* karar vermiş, söz konusu kararın istinaf edilmeksizin 08/09/2020 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

3. Davacı vekili bu kez benzer taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Yozgat İdare Mahkemesi, 16/03/2021 tarihli ve E.2020/989 sayılı kararına,** istinaden 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 13/04/2021 tarihli ve E.2020/989 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

> *"4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 282.maddesinde çocukla anne arasında soybağının doğumla kurulacağı, 284.maddesinde soybağına ilişkin davalarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun uygulanacağı belirtilmiştir.*
>
> *2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde, idari dava türleri; "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar5' olarak tanımlanmış, aynı Yasanın 15/1-a maddesinde, idari yargının görev alanına girmeyip adli yargının görev alanına giren davaların reddedileceği hükme bağlanmıştır.*
>
> *Dosyanın incelenmesinden; davacı tarafından ilk olarak Yozgat 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2018/201 sayısına kayden dava açıldığı, bu davada anılan Mahkemenin 25.08.2019 tarihli ve K:2019/397 sayılı kararıyla uyuşmazlığın idari yargı yerince çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verildiği, söz konusu karardan sonra Mahkememizde dava açıldığı, Mahkememiz 29/06/2020 tarih ve E:2020/710. K:2020/289 sayılı kararı ile Yozgat 1.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından verilen kararın kesinleşmemiş olmasından dolayı davanın incelenmeksizin reddine karar verildiği, görevsizlik kararının 08.09.2020 tarihinde kesinleşmesi üzerine de bakılmakta olan davanın açılmış olduğu anlaşılmaktadır.*
>
> *Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin bir arada değerlendirilmesinden, yabancı uyruklu olan davacının, yapılan tespitle çocuğun kendisine ait olduğunun iddiası karşısında çocuğun kendi annesi olarak kaydının düzeltilmesine ilişkin davanın 4721 sayılı Medeni Kanun'un 282 ve 283.maddeleri gereğince adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."*

III. İLGİLİ HUKUK

5. 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk Ve Usul Hukuku Hakkında Kanun 'un*"Vatandaşlık esasına göre yetkili hukuk "* başlıklı 4/1-a maddesi şöyledir:

"Bu Kanun hükümleri uyarınca yetkili olan hukukun vatandaşlık esasına göre tayin edildiği hâllerde, bu Kanunda aksi öngörülmedikçe;

a) Vatansızlar ve mülteciler hakkında yerleşim yeri, bulunmadığı hâllerde mutad mesken, o da yok ise dava tarihinde bulunduğu ülke hukuku...

Uygulanır."

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun;*"Genel olarak soybağının kurulması"* başlıklı 282. maddesi: *"Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur."*

7 . *"Yetki"* başlıklı 283. maddesi: *"Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin dava veya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır."*

8 . *"Yargılama Usulü"* başlıklı 284. maddesi: *"Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır:*

Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder.

Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler.

Hükümlerini içermektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, ÜyelerŞükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, Irak vatandaşı olup, mülteci olarak Türkiye'de bulunan davacının ülkesinde geçerli bir evliliğe sahip anne baba üzerine kayıt ettirilen çocuğu ile arasında soybağı kurulması istemiyle açılmıştır.

12. Dava dosyaları içeriğine göre, ortada iptale konu olabilecek sonuç doğuran bir idari işlem bulunmadığı, davacının birlikte Türkiye'ye iltica ettiği Yosıf Ramadhan Mahdı Alqahtanı'nın aslında kendi oğlu olmasına rağmen, evlilik dışı dünyaya geldiği için Irak Kanunları gereği geçerli evliliğe sahip başka kişiler adına kaydedildiğini ileri sürerek, adı geçenin Türk Medeni Kanunu uyarınca kendi çocuğu olduğunun tespitine ve bu suretle aralarında soybağı kurulmasına ilişkin talepte bulunduğu, buna göre uyuşmazlığın görüm ve çözümünde yukarıda değinilen MÖHUK 4/1-a ve Türk Medeni Kanunu'nun 282., 283. ve 284. maddeleri uyarınca Adli Yargı mahkemelerinin görevli olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

13. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yozgat İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Yozgat 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin, 28/05/2019 tarihli ve E.2018/201, K.2019/397 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yozgat İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Yozgat 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin, 28/05/2019 tarihli ve E.2018/201, K.2019/397 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN